

Rostou. Houbaři vyrážejí do lesa

Hříby, babky a klouzky. Houbaření je oblíbená česká kratochvíle. A v těchto dnech si z lesů odnášejí sběrači plné košíky.

MICHAELA TĚŠÍNSKÁ

PRAHA „Pět kilometrů od Benešova, je to na kosu.“ chlubí se paní Petra fotografií tří košíků napěchovaných houbami.

Vzápětí se přidala Marie, která nasbírala v královéhradeckých Přepychách dva košíky: „Babka kam se podíváš. Dvacet minut a měli jsme plno.“

Podle Vladimír Štibingera ze Sdružení houbařů Čelákovice poslední dny houbařům skutečně přejí. „Aktuální situace je ale pořád zrádná. Na jednom místě najdou lidé hodně hub, o pět kilometrů dále nebude ale zatím nic,“ sdělil LN Štibinger.

Úspěšné úlovky nicméně uvádějí sběrači ze všech možných koutů Česka: Rokycansko, Pelhřimovsko, Berounsko, často zmiňované je Valašsko, Znojemsko.

Houbaři si pochvalují přeháňky posledních dní a doufají, že i nadále bude sem tam pršet. Minimálně do pátku jim předpověď Českého hydrometeorologického ústavu dopřává naději.

Podle Štibingera ale občasné deště stěžíberači, že jsou české lesy suché: „I když prší, pro les to moc neznamená. V pondělí jsem byl v lese a přišlo. Když ale hrábnete do půdy pod smrkem, zjistíte, že je suchá a praší. Koruny stromů deště nepropustí.“

Na suchu upozorňuje i portál NaHoubách.cz: „Sucho, přivalový dešť a pak zase sucho a horko, co miň by si měl houbař přát.“

Výběr hub, které se momentálně objevují v českých lesích

Houbový guláš, houbový řízek, houbová polévka, houby naložené. Milovníci pokrmů z „plodů lesa“ vyrážejí v posledních dnech do lesů a odnášejí si plné košíky.

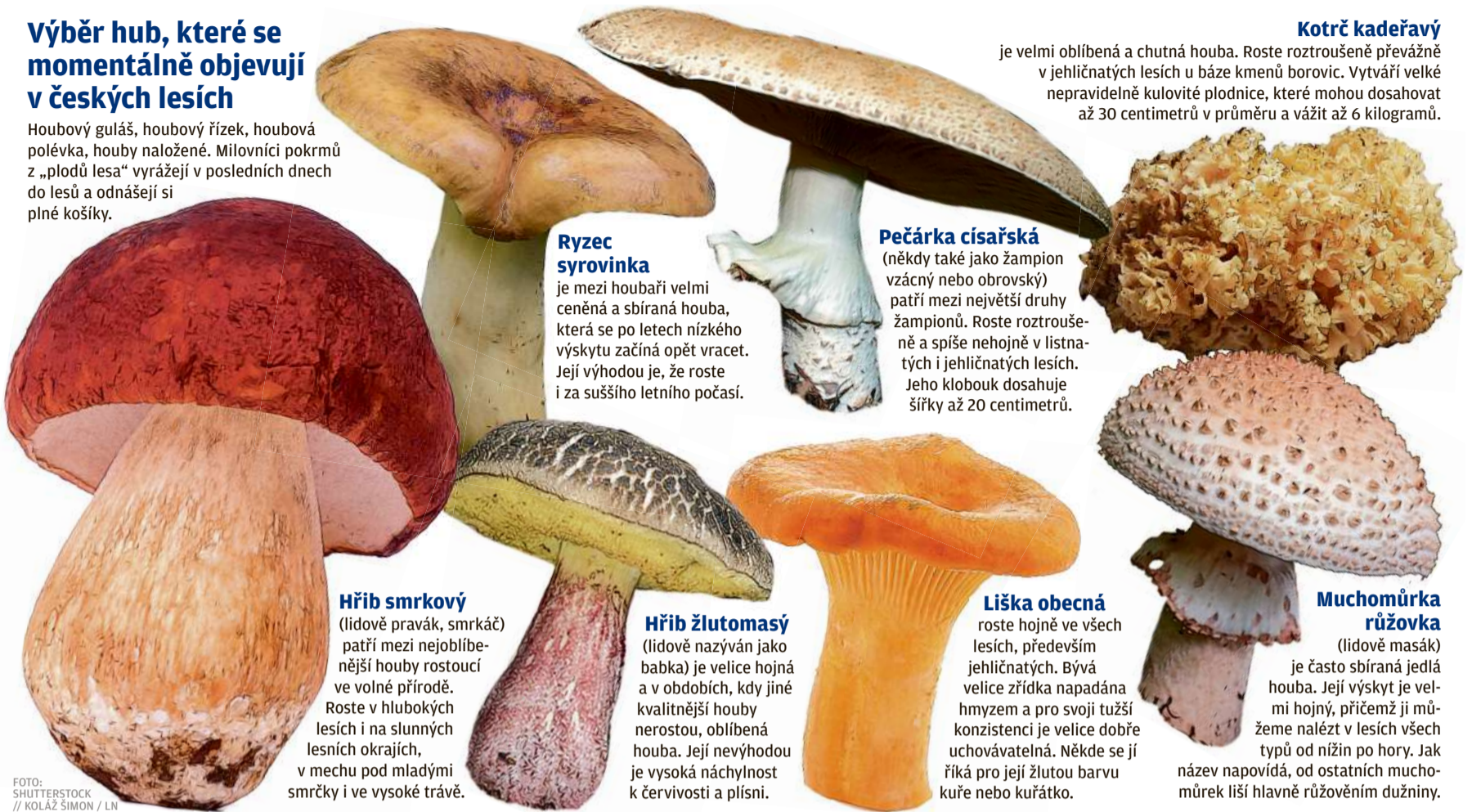

FOTO: SHUTTERSTOCK // KOLÁŽ SIMON / LN

Hřib smrkový (lidově pravák, smrkáč) patří mezi nejoblíbenější houby rostoucí ve volné přírodě. Roste v hlubokých lesích i na slunných lesních okrajích, v mechu pod mladými smrků i ve vysoké trávě.

Ryzec syrovinka je mezi houbaři velmi ceněná a sbíraná houba, která se po letech nízkého výskytu začíná opět vracet. Její výhodou je, že roste i za suššího letního počasí.

Pečarka císařská (někdy také jako žampion vzácný nebo obrovský) patří mezi největší druhy žampionů. Roste roztroušeně a spíše nehojně v listnatých i jehličnatých lesích. Jeho klobouk dosahuje šířky až 20 centimetrů.

Hřib žlutomasý (lidově nazýván jako babka) je velice hojná a v obdobích, kdy jiné kvalitnější houby nerostou, oblíbená houba. Její nevýhodou je vysoká náchylnost k červivosti a plísni.

Liška obecná roste hojně ve všech lesích, především jehličnatých. Bývá velice zřídka napadána hmyzem a pro svoji tužší konzistenci je velice dobře uchovávatelná. Někde se jí říká pro její žlutou barvu kuře nebo kuřátko.

Muchomůrka růžovka (lidově masák) je často sbíraná jedlá houba. Její výskyt je velmi hojný, přičemž ji můžeme nalézt v lesích všech typů od nížin po hory. Jak název napovídá, od ostatních muchomůrek liší hlavně růžovým dužniny.

Houby je podle odborníků nejlepší v těchto dnech hledat hlavně v blízkosti mokřadů nebo stinných vodních toků.

Šťěstí mají houbaři především na hříby žlutomasé – neboli babky, hříby smrkové, lišky, ale i žampiony nebo kotrče.

„Letos se dá narazit i na ryzec syrovinku,“ pochvaluje si houbař Tomáš. V minulých letech se ale tento vysoce ceněný úlovek

v proutěných košících neobjevoval prakticky vůbec. Výhodou této houby je, že roste i za suššího letního počasí.

7 kilo hub na domácnost

Česko patří mezi houbařskou velmoc. Některé průzkumy uvádějí, že sedm z deseti Čechů jde alespoň jednou za rok na houby.

Sucho nicméně způsobilo, že sběrači v roce 2018 nepokořili

dosavadní rekordy. Průměrná česká domácnost, která sbírá houby, si jich v roce 2018 z lesa odnesla 6,62 kilogramu. To je v mezinárodním srovnání o třetinu méně.

Češi ale rádi sbírají i jiné lesní plody – borůvky, maliny nebo třeba bezinky. Ročně si domů přinesou lesní plody včetně hub za zhruba 6 miliard korun.

„V roce 1994 jsme měli hodno-

ty sběru na úrovni 2,7 miliardy korun,“ popsal před časem v rozhovoru pro LN profesor Luděk Šišák, vedoucího katedry ekonomiky a řízení lesního hospodářství na České zemědělské univerzitě.

Kůrovec děsí i houbaře

Sběrači se aktuálně velmi bojí o svoje oblíbené rajóny i kvůli kůrovcové kalamitě.

„Problém vidíme v těžbě napačených stromů. Stroje, které jezdí po lese, ničí podhoubí. Když se také vykáčí kus lesa, houby přicházejí o stín a na slunci spíše nevyrostou,“ říká Štibinger ze Sdružení houbařů Čelákovice.

Letošní sezónu si houbaři zatím celkem pochvalují. Podle mykologů se mají těšit hlavně na podzim, který slibuje pořádné dávky hub.

Soud netrestal ubodání bratra. Zeman se diví

BRNO Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman se postavil proti zproštění viny ženy, která loni v květnu ubodala ve Středočeském kraji svého agresivního bratra. Podle Vrchního soudu v Praze jednala v nutné sebeobraně. Zeman s výsledkem procesu nesouhlasí a podal dovolání k Nejvyššímu soudu.

Krajský soud v Praze původně vyměřil ženě za zabítí tři roky vězení s podmíněným odkladem na pět let. Obžaloba se týkala události, které se staly 1. května 2018 ráno. Mladá žena uslyšela ze seníku zvuk potyčky a volání sestry. Když vylezla nahoru, uviděla bratra, jak nad sestrou klečí s nožem v ruce. Povalila jej na záda, znehybnila kolena, vytrhla mu kuchyňský nůž z ruky a zasadila nejméně 13 ran do krku. Muž na místě zemřel.

Žena se činu dopustila v afektu, po předchozích zkušenostech s agresivním bratrem, který podle spisu opakovaně vyhrožoval členům rodiny a dopouštěl se vůči nim násilí. Podle odvolacího Vrchního soudu v Praze ženino počínání vykazuje „jednoznačné znaky nutné obrany“, jde přitom o „učebnicový příklad“.

Nejvyšší státní zástupce uznal právo ženy zasáhnout za daných okolností proti agresorovi, včetně použití zbraně. „Je ovšem nutno odlišovat původní jednání obviněné v pozici obránce od jejího dalšího počínání. Obviněné se totiž podle skutkových zjištění podařilo poškozeného povalit na záda na podlahu a odzbrojit jej,“ stojí v dovolání.

Pacificováním a odzbrojením bratra v podstatě skončila nutná obrana. Následně opakované bodání už Zeman označil za zjevný exces. čtk

Egyptologové otestují top výrobky

Archeologové z Univerzity Karlovy nabízejí firmám cennou zkušenost: rozličné produkty od bot přes oděv po elektroniku prověřují v horké poušti i ve vlhkých podzemních hrobkách.

MARTIN RYCHLÍK

ABÚSÍR/PRAHA Je to přesně 365 dní od chvíle, kdy vědci z Univerzity Karlovy v LN ohlásili, že chystají nebývalý záměr – udělovat certifikát *Proveřeno v poušti*. Ten si od českých egyptologů vyslouží jen takové výrobky, jež obstojí v náročných podmínkách.

A nyní Český egyptologický ústav Filozofické fakulty UK (ČEgÚ) oficiálně sdělil, že získal ochrannou známku od Úřadu průmyslového vlastnictví. Běží už také web *Proverenovpousti.cz*, kde je seznam kategorií výrobků, jež si firmy mohou otestovat.

Jedná se například o čerpadla či generátory elektřiny, detektory, diagnostické nástroje, fotoaparáty, počítače, klimatizace, ale také textilie, obuv nebo oděvy.

Z výhně 45 stupňů ve stínu

V egyptském Abúsíru (ovšem též v západních pouštích či Súdánu, kde též Češi bádají) panují extrémní podmínky – klidně i 45° Celsia ve stínu a v podzemních hrobkách bývá zase enormní vlhkost.

„Od prvotní myšlenky o možnosti mít ochrannou známku po její získání letos 31. července uplynuly zhruba dva roky,“ řekla LN Veronika Dulíková, vědkyně, jež se o celý projekt stará. Egyptologové během té doby jednali s vedením fakulty, načrtli podmínky udělování zajímavé „značky“, připravili logo a také nové stránky.

„S dotažením celého procesu v získání ochranné známky nám pomohlo Centrum pro přenos poznatků a technologií UK (CPPT), které nám poskytlo především právní pomoc a pomohlo s PR ke známce,“ dodává vědkyně.

Česká expedice, jež se v posledních dekádách postarala o velkolepé objevy hrobek kněze Neferipua, princezny Šeretnebet či královského důvěrníka Kairese, vlastně „zkouší“ různé výrobky po řadu let. Šlo třeba o vzduchotechniku firmy Inset, oblečení Bushman, hodinky Prim, terénní vozy Toyota i české boty Prabos.

Ty se také zapojí jako první do oficiální prověrky. „Prvního zájemce již máme. Obuv firmy Prabos odcestuje začátkem září se

členy expedice do Abúsíru a během podzimní sezóny bude probíhat testování v pouštních podmínkách,“ říká Dulíková. Dle ní a profesora Ladislava Bareše českoslo-

venší egyptologové již v 60. letech zkoumali testování výrobky asi dvacítky podniků – včetně Vitany, konzerváren i pivovarů – a v sezoně 1992/93 poskytl Ško-

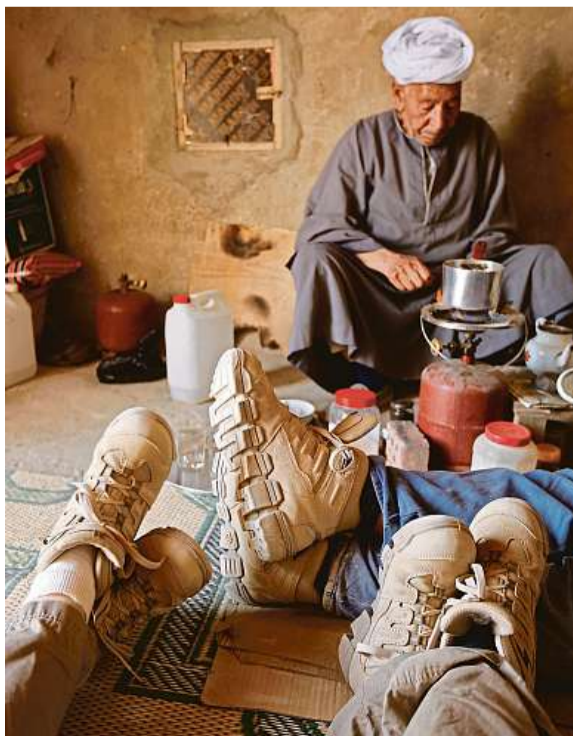
daexport vědcům bundy a trička. Vědci, kteří letos slaví 100 let egyptologie na Univerzitě Karlově (mimo jiné působivou výstavou v pražském Karolinu), odmítají, že by šlo toliko o marketingovou akci. „Získání bude důsledně podmíněno dosažením jasně daných standardů. O udělení známky rozhodne vedoucí archeologické koncese v Abúsíru a potvrdí ji vedení FF UK,“ uvádí komuniké.

Z Prahy poušť, z Brna mráz

Udělení certifikátu umožní získání peněz i know-how pro další výzkumy v regionu. „Značka *Proveřeno v poušti* je známkou skutečně náročného testování spolehlivosti v extrémních podmínkách. Expedice Českého egyptologického

ho ústavu FF UK je největší českou vědeckou expedicí pracující soustavně v zahraničí a přinášející každoročně světové objevy měnící poznání na poli studia staroegyptské civilizace i srovnávacího studia civilizací a vývoje klimatu obecně, což činí značku ještě prestižnější,“ řekl LN profesor Miroslav Bárta, šéf abúsírské koncese a nyníjší prorektor UK.

Před rokem přišli vědci z Masarykovy univerzity s podobným konceptem, přičemž adeptům, kteří se osvědčí na jejich mrazivé jižní základně, udělí „štemplo“ *Testováno v Antarktidě*. „Do prvního ročníku se nám přihlásily tři firmy. První už známku dostala, druhá jí brzy dostane a třetí ne,“ uvedl tehdy v LN Pavel Kapler.

Do terénu i podzemí. Vědci vyžadují spolehlivost a podnikům nabízejí její kontrolu. „Obuv firmy Prabos odcestuje začátkem září se členy expedice do Abúsíru a během podzimní sezóny bude probíhat testování v pouštních podmínkách,“ říká egyptoložka Veronika Dulíková (vpravo) v tričku jiné osvědčené značky. FOTO ČEgÚ FF UK

